

6 %

Diskursanalytisk granskning av den postkoloniala
finlandssvenskheten

Abstract

Finland is a bilingual state with a Finnish speaking majority and a Swedish speaking minority. In this essay I focus on the minority, the Finn-Swedes. By using instruments from discourse analysis I attempt to examine the Finn-Swede identity. In order to deepen the study I add an historic aspect to the analysis and in so doing apply postcolonial theory as a further analytical dimension. The mere fact that Finland is not a typical textbook example of postcolonialism makes the theory interesting. The analysis is conducted by examining news articles and comments following them; the main focus lying on newspapers within Finland.

By using discourse theorists as Ernesto Laclau and Chantal Mouffe with their thoughts on “identity blockage” and Jacques Derrida with his on “inside/outside-relations” I came to some interesting conclusions. Finn-Swede identity is centred on its own uniqueness; a distinct identity separated from all others. A key attribute of Finn-Swede identity seems to be power, nicely coinciding with postcolonialism. Power structure remnants from the time under Swedish rule are still highly present in the Finn-Swede discourse.

Nyckelord: Finland, finlandssvenskhet, postkolonialism, diskursanalys, Derrida, Laclau, Mouffe, identitet

Antal ord: 9934

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och analytiska överväganden.....	2
1.2	Disposition	3
1.3	Bakgrund	3
2	Teori och metod	7
2.1	Postkolonial teori.....	7
2.2	Diskursanalys	8
2.3	Analysens utformning	11
2.3.1	Analysmarkörer.....	12
3	Material	13
3.1	Urval och avgränsning	13
4	Analys	15
4.1	Identitetsblockage.....	15
4.2	Insida/Utsida.....	18
4.3	Återkoppling.....	20
4.4	Postkolonialism	22
5	Konklusion	24
6	Referenser	25

1 Inledning

[...] vill de [finlandssvenskarna] inte lära sig finska är det helt OK – de kan ju alltid soka [sic.] arbete i Sverige. OBS! den svenska ockupationen av Finland är över för länge sedan. (Hufvudstadsbladet 110112)

Citatet ovan är hämtat ur kommentarsfältet till en artikel publicerad i den finländska tidningen Hufvudstadsbladet angående en enkät om vad som irriterar med finlandssvenskar. Med stycket söker jag lyfta fram det intressanta med språkproblematiken samt påföljande debatt i Finland. I skrivandets stund, våren 2011, hålls riksdagsval i Finland vilket under det gångna året aktualiserat problematiken med ett tvåspråkigt land. Nya partier inom den finska politiken är på frammarsch med krav hitintills fränsedda. En fråga som under lång tid grott bland allmänheten men inte kommit i uttryck hos de folkvalda är skolsvenskan. Missnöjet över kravet på att finländare skall läsa det andra inhemska språket har nått en bristningspunkt, inte minst bland den finsktalande majoriteten. Debatten kring skolsvenskan har undan för undan övergått i en diskussion om svenskan i allmänhet och således riktas blickarna mot finlandssvenskheten. Debattartiklar och ledare har avlöst varandra och i de flesta fall utlöst en flod av kommentarer; kommentarer vilka ges utrymme i utformandet av den mediala diskursen genom Internets intåg. De synpunkter som däri dryftas påverkar den fortsatta debatten och åsikter som tidigare enbart hördes vid fotbollsmatcher, skolgårdar och på mörka gator träder nu in i den politiska dagordningen. För statsvetenskapligt hänseende ges, genom lagringen på Internet, en möjlighet att analysera samt referera till delar av en tidigare dold och svårtillgänglig del av diskursen. De grundläggande aspekterna i skapandet av finlandssvenskhet kan nu analyseras då även ”politiskt inkorrekt” uttalanden sprider ljus över diskursens skuggpartier. För de flesta finländare är synpunkterna svårligen obekanta men däremot sällan skådade svart på vitt.

Jag vill genom uppsatsen söka ökad förståelse för vad som utgör den finlandssvenska identiteten. I analysen använder jag mig av diverse diskursanalytiska grepp vilka i förening med postkolonial teori bildar mitt metodteoretiska ramverk. Diskursanalysen syftar till att i medial bevakning av finlandssvenskhet söka svar på hur identiteten konstitueras. Av intresse för förståelsen är likaledes ett historiskt perspektiv vilket inbjuder till en kortfattad men övergripande genomgång av svenskans roll i Finland.

Det mediala består i tidningsartiklar rörande det aktuella ämnet samt aspekter intressanta för detsamma. Tidningarnas nationalitet är av mindre betydelse då svenska, finska såväl som finlandssvenska tidningar behandlar ämnet – vidare ger ett brett underlag ökad förståelse för skapandet av finlandssvenskhet.

Av intresse för studien är inte *enbart* det rent journalistiska, i form av artiklar; utan även, likt ovan nämnts, tillhörande kommentarer av berörda läsare. En närmare genomgång av de ovannämnda analytiska valen, de implikationer samt restriktioner de medför återfinns nedan i texten. Innan jag går vidare till teori och metod (kap 2) följer en närmare precisering av syftet, möjlig frågeställning samt vissa för uppsatsen relevanta analytiska ställningstaganden. Som utlovat ämnar jag även presentera en kort historik över svenskans roll i Finland för en ökad förståelse av analysens kontext (1.3).

1.1 Syfte och analytiska överväganden

Jag ämnar i min uppsats undersöka *finlandssvenskhet*; vilket vid första anblick kan te sig vagt och måhända även principiellt ointressant. För att klargöra vad uppsatsen syftar till krävs därför en närmare precision av vad som häri menas med finlandssvenskhet. Det relevanta för undersökningen är vad som konstituerar *identiteten* finlandssvensk *såväl* som dess icke-identitet, dess motpol eller utsida. En social identitet som kan särskiljas från den personliga identiteten, dock inte till den grad att den personliga identiteten blir irrelevant likt Hollis argumenterar (2010:176f.). Till hjälp ämnar jag använda teorier kring identitet och skapandet därav – så som diverse diskursanalytiska grepp vilka presenteras senare i texten. I samband med identitetsskapandets process anser jag det relevant att knyta an till en klar teoretisk skola; dels för att således ge djupare förståelse för ämnet liksom att göra uppsatsen kumulativt användbar. Kumulativitet i sin strikt positivistiska mening är måhända inte möjligt i förening med de teorier och analysmetoder jag presenterar senare i texten. Teorell & Svensson ser kumulativitet som ett inomvetenskapligt kriterium, ett bidrag till befintlig forskning och litteratur (2007:18), jag hävdar dock att det även inom vetenskap utanför den positivistiska världsbilden finns utrymme för kumulativitet. Forskning inom postkolonial teori och diskursanalyser, de teoribildningar samt metodverktyg jag ämnar använda och presentera nedan, sker inte i ett vakuum, de blottlägger diskurser och bidrar i sin tur till diskursiv förståelse. Det är eventuellt inte möjligt att ta vid precis där Foucault slutade, att ta spjärn från hans idéer för att fortsätta, men de tankar han lägger fram är ändock av betydelse för framtida diskursanalytiker. På samma sätt är min förhoppning att de resultat jag möjligtvis frambringa kan ha användning för andra; på så vis uppnås en *variant* på kumulativitet.

Teoribildningen ifråga är likt ovan nämnts postkolonialismen; en teoriskola med fokus på identitet, samt vars poststrukturella drag väl sammanfaller med de metodologiska val som tas i uppsatsen. Grundsatsen är identitetens flyktighet och instabilitet; att identitet skapas och omformas av sin omgivning såväl som av sin egen beskaffenhet. Den roll det förflutna har för skapandet av identiteten finlandssvensk anser jag vara av principiellt intresse. Möjligt är att fokus i uppsatsen kunde ligga på huruvida – alternativt i hur stor utsträckning – det svenska rikets forna dominans avspeglar sig i den nämnda identiteten. Ett viktigt

och intressant vägval framträder i och med det ovanstående, nämligen huruvida det är finlandssvenskarnas syn på sin egen identitet eller den identitet som tillskrivs dem som skall studeras. Jag vill hävda att de är beroende av varandra men att valet av teori kan fungera som utslagsgivande faktor. Den postkoloniala infallsvinkeln för nämligen med sig en föresats om att en stor del av den finlandssvenska identiteten är att spåra i hur finlandssvenskar, sett som herrefolk, uppfattas från utsidan. Viktigt att poängtera är att det ovannämnda är oprövade antaganden vilka enbart bör ses som intresseväckande hypotetiska frågor. Härledes lyder min frågeställning:

- Vari består den finlandssvenska identiteten, vad i dess konstituering går att tolkas utifrån ett postkolonialt perspektiv, samt *vem* konstituerar densamma?

Att teori och metod ingalunda bör ses som separata delar av uppsatsen är av vikt att poängtera. Det som nedan följer skall således inte ses som åtskilt de teoretiska överväganden som följer av uppsatsens upplägg.

1.2 Disposition

Uppsatsen tar i kapitel ett (1) sin början i en specificering av problemområdet samt en kort introduktion. Därefter följer en redogörelse för syfte, analytiska överväganden samt en frågeställning för vidare vägledning av läsningen. Kapitlet avslutas med en bakgrund eller en historisk inblick i ämnet för att täcka möjliga kunskapsluckor hos läsaren. Kapitel två (2) behandlar teori och metod eller, uttryckt annorlunda, det analytiska tillvägagångssättet. Däri ryms en presentation av postkolonial teori och diskursanalys samt de för uppsatsen viktiga implikationer dessa val medför. Slutligen presenteras den specifika användningen av sagda teorier samt analysmetoder. I kapitel tre (3) återfinns en genomgång av det empiriska materialet samt de avgränsningar som tagits, tidliga såväl som rumsliga. Analysen med dess iakttagelser presenteras i kapitel fyra (4) där de olika angreppssätten presenteras var för sig under olika underrubriker. Slutligen sker en sammanfattning av materialet under en avslutande konklusion i kapitel fem (5).

1.3 Bakgrund

”Finland var Sverige, men ändå inte riktigt Sverige” (Villstrand, Nils E., 2009:27). Historien om Finland och Sverige, finskan och svenskan såväl som finlandssvenskheten tar sin början långt innan dagens språkdebatter. För den oinvidde krävs således en historisk introduktion, särskilt för förståelsen av de

postkoloniala elementen av denna uppsats. Varje detalj i historien kan omöjligt ges lika utrymme, det som härunder presenteras är snarare de aspekter jag anser vara av vikt för uppsatsen.

Var historien skall ta sin början är inte självagt. De migrationsströmmar över havet och dess riktning samt magnitud under århundradena är svårdokumenterade; mera överskådligt är då hur den politiska makten fördelats. Det första året av vikt för finlandssvenskheten är måhända 1157. Då inleddes det första så kallade korståget till Finland, lett av Erik den helige med destination Egentliga Finland (Villstrand, Nils E., 2009:64). Ett område kring Åbo som visserligen inte gick under den benämningen förrän långt senare, men fått namnet på grund av sin närhet till Stockholm och betydelse som centrum för den blivande östra rikshalvan. Orsaken till tåget var delvis att omvända de finska hedningarna men även att skapa lugn eftersom finnarna, likt esterna, bedrev sjöröveri och gjorde livet oroligt kring de svenska kusterna (ibid.). Legitimitet till erövrandet låg dock inte enbart i religion eller säkerhetspolitik utan i en dåtida historieuppfattning; Finland hade i en svunnen tid tillhört Sverige och korstågen som tog sin början 1157 sågs som nödvändiga i återanslutningsprocessen (Villstrand, Nils E., 2009:65). Huruvida Finland i något tidigare skede varit underställt en svensk konung är av mindre intresse, vad som dock kan påpekas är att erövrandet genom tre härtåg tog ett och ett halvt sekel (Villstrand, Nils E., 2009:68), med erövrandet av Österbotten och Tavastland 1249 samt Savolax och Karelen år 1293 (Villstrand, Nils E., 2009:66). Allt sedan dessa dagar var den finska befolkningen således under svensk överhöghet och det svenska inflytandet kan förmodas ha växt i takt med en centralisering av makten till Stockholm.

För det svenska språkets vidkommande och grunden till vad som i dag går under benämningen finlandssvenskar bör dock något sägas om den svensktalande befolkningen i Finland ur historiskt perspektiv. Likt ovan nämnt är det vanskligt att nå full vetskap kring hur flyktingströmmarna sett ut under tidens lopp. Företaget försvåras ytterligare av att det, ur rikssvenska ögon, intressanta med Finland var finskheten och inte svenskhet (Villstrand, Nils E., 2009:69). Vissa spår går dock att finna, då främst i den under 1700-talet blomstrande genren orsbeskrivande litteratur. Ett av bidragen till denna litteratur var Eric Tunelds geografi vars första upplaga utkom 1741, relativt sent med tanke på korstågen men god nog som indikation för hur identiteter i Finland vuxit fram. Tuneld nämner att det i forna tider flyttat svensktalande från Sverige som fortsatt lever "somligstädes" i Finland (Villstrand, Nils E., 2009:70f.). Vad gäller fastlandsfinland var kustbefolkningen i Österbotten svenskspråkig, Nyland hade emellertid varit finskspråkigt men försvenskats av inflyttade folk från Sverige och Hälsingland (ibid.). Intressant kan vara att fundera över ortsnamnet Helsingfors vilket troligen härstammar från de ovannämnda hälsingarna (ibid.). Åland och ålänningarna är förvisso en del i en finlandssvensk helhet men utelämnas i denna uppsats eftersom Åland med sin enspråkigt svenska karaktär inte utsätts för samma identitetsfriktion som uppvisas på fastlandet. En anmärkning gjord av Fredrik Silfverstolpe under sin resa till Finland visar på Ålands säregna position som helsvensk provins. Trots sina fördomar upptäcker nämligen Silfverstolpe

under vistelsen på Åland att folket talade bättre svenska än i Roslagen (Villstrand, Nils E., 2009:24).

Huruvida det är hälsingar som invandrat till Nyland, och precis *när* de ”forna tider” vilka Tuneld refererar till var är svårt att med säkerhet fastställa; spekulationer kring invandringen har dock gjorts. En bestående föreställning är att det redan innan korstågen funnits svenska soldater som vid diverse krigsinsatser i Finland stannat kvar, dessa var av storleksskäl dock inte i stånd att upprätta några större eller bestående kolonier (Villstrand Nils, E., 2009:73f.). Erik den helige skall ha insett betydelsen av en varaktig svensk befolkning i Finland och låtit tvångsförflytta finnar; i de därmed folktomma kusttrakterna kunde de första svenska kolonierna spira (ibid.). Vidare skall även Birger jarl under sina krigståg på 1230-talet ha efterlämnat sig mycket folk (ibid.). Under de kommande åren skall även hela familjer ha övertalats av Birger jarl att flytta över för att i Österbotten få sig ett bekvämare liv (ibid.). Vad som stämmer och inte är svårt att avgöra, men än idag ses spåren av gångna tiders folkförflyttningar i Österbottens kusttrakter såväl som i Nyland och Egentliga Finland. De grupper som invandrade till Finland levde sida vid sida med de finska och utgjorde ingen avskild gruppering utan ingick i vissa fall även äktenskap med finsktalande – dock utan att förlora sitt språk (ibid.).

För en ökad förståelse av dagens heta debatt kring det svenska språket och dess utövare bör även andra aspekter behandlas – de som gett upphov till tron på finlandssvenskar som ”herrefolk” snarare än likställda jordbrukare och fiskare. Att svenskan förknippades med makt, dominans och elitens språk finns otaliga exempel på. En felaktig bild är dock att likställa finlandssvenskhet med samma attribut, ty trots att det *svenska språket* öppnade för nya möjligheter var det snarare pengar som i slutändan avgjorde vad framtiden hade att erbjuda. Under tidigt 1600-tal såg adeln, prästerskapet, handelsmännen och även de rikaste bönderna, med andra ord eliten, till att lära sina barn svenska (Villstrand, Nils E., 2009:76f.). Svenskan öppnade dörrar för karriär inom det svenska stormaktsriket – elitens språkbyte var dock en lång process (ibid.). Från att ha varit det språk som användes i samspråk med den västra rikshalvan blev det långsamt även ett språk eliten emellan; språkbyte blev naturligt för alla som genomgick en klassresa (ibid.). Inom skolväsendet var länge latin det främsta av språken men under 1700-talet ställdes även krav på kunskaper i svenska. De som inte klarade språkkraven ”klappade förgäves på lärdomens portar” (Villstrand, Nils E., 2009:78). Finskans ställning inom riket försvagades visserligen härigenom då finsktalande nu var tvungna att lära sig latin såväl som svenska för att nå någon högre utbildning. Det var dock svensktalande från den västra delen och inte finlandssvenskar som stod högst i kurs inom studievärlden, men oavsett inbördes rangordning var svenskan det som band eliten samman. Trots att vissa släkter ursprungligen varit finsktalande kan det tänkas att språkbytet efter hand ledde till att svenskan tog överhanden. I och med införandet av släktnamn tillfördes ytterligare en markör för uppdelning mellan elit och allmoge. Genom ett tyskt eller svenskt släktnamn kunde släkter nämligen distansera sig från allmogen (Villstrand, Nils E., 2009:83).

I det ovanstående går förmodligen att utläsa grunderna till sammankopplingen mellan finlandssvensk och elit. En förutsättning för framgång i Finland –

åtminstone fram till förlusten av landsändan år 1809 – var en god svenska. Trots att den maktfattiga svensktalande befolkningen i Finland bestod, var attributet svensk fortfarande en medfödd fördel gentemot finska gelikar. Således är det av intresse för uppsatsen att under analysens gång återkoppla till läget i Finland under 1600 och 1700-talet. Vilka föreställningar lever kvar i argumentationen?

Att Finland mellan åren 1809 och 1917 var ett ryskt storfurstendöme är givetvis värt att påpeka, inte minst sedan det kan ha stor vikt för uppkomsten av finlandssvenskheten. Enligt Saara Haapamäki, professor i svenska vid Åbo Akademi, började termen *finlandssvensk* nämligen användas så sent som i början av 1900-talet (nordenbio.org). Orsaken till uppkomsten av termen kan möjligtvis spåras i den groende nationalismen under sent 1800-tal men bör även ses som ett resultat av självständighetsprocessen. Enligt de teorier jag senare framför, se Laclau & Mouffe samt Derrida under diskursanalys (2.2), skulle ett frigörande från Ryssland leda till nya uppdelningar av identiteten. Det som i förhållande till ryskhet skapade en gemensam finländskhet ersattes i och med självständigheten med nya identitetsdiversifieringar. Inom den nybildade finska staten uppstod nu nya antagonismer – de mellan svensktalande samt finstalande finländare. Epitetet *finlandssvensk* blev nödvändigt för att särskilja gruppen från andra finländare men även från rikssvenskar vilka styrde landet innan 1809. För att använda sig av Derridas terminologi kan självständigheten ses som det tillfälle då inomstatliga ”utsidor” först skapades i den finländska identitetsdiskursen. Viktigt att ha i åtanke är att historieskrivare, liksom andra ”skapare av sanning”, själva utformar diskursen. Den häri återgivna historien är den allmänt vedertagna men kunde i sig själv vara värd en närmare granskning i framtida studier.

2 Teori och metod

Analysens upplägg tillåter inte en uppdelning i metod och teori i enlighet med metodböckernas direktiv. På grund av diskursanalysens specifika karaktär som flytande mellan metod och teori bör nedanstående inte förstås som komponenter avskilda med vattentäta skott utan som beståndsdelar av lika betydelse samt användning. Den postkoloniala teorin bidrar till analysen som måttstock för jämförande samt som komplement till de av diskursanalysen presenterade tankarna kring identitet. Härunder presenteras postkolonial teori samt diskursanalys var för sig, emedan den användning jag ämnar utnyttja för analysen specificeras mer explicit under *analysens utformning* (2.3).

2.1 Postkolonial teori

Vilket måhända redan framgått ämnar uppsatsen inte behandla problemområden eller analysobjekt vilka vanligtvis förknippas med postkolonial teori. Analysen söker ej heller blottlägga eller empiriskt påvisa postkoloniala implikationer i samtida Finland; snarare visa på att det inom diskussionen kring Finland och finlandssvenskhet existerar en "postkolonial diskurs". Trots att Finland som europeisk stat inte uppfyller de attribut mestadels associerade med postkolonial teori, ämnar jag visa på hur konstitueringen av den finlandssvenska identiteten gör precis det.

För att öka förståelsen av vad som gör Finland till ett unikt fall för en postkolonial studie bör viss vetskap erhållas kring vad som ingår i "klassisk" postkolonial teori. Vilket framgår av namnet på teoribildningen behandlas *det koloniala*; kolonier såväl som koloniserare och samspelet eller förhållandet dem emellan. Det koloniala kommer i uttryck i de problemområden teorin ger upphov till; nämligen identitet, kultur samt makt (Grovgui, Siba N., 2010:239). Vari fokus ligger avgörs av vilken specifik infallsvinkel analytikern väljer följa; det finns således inte *en* postkolonial teori lämpad för varje enskilt fall. Postkolonialismen har olika källor i Afrika, Asien, Australien, Latinamerika samt i den "nya världen" (ibid.). Utgångspunkten för så gott som all postkolonial studie tycks ändock vara Europa; vilket står för det neutrala och "sannings"-uppbyggande elementet i relation till de ovan nämnda periferierna – det yttre. Europas dominans står i fokus; oaktat de över tid och plats varierande tillvägagångssätten för kontinentens expansion och erövring (Grovgui, Siba N., 2010:240). Koloniseringen kunde ta olika uttryck och Europas kontrollmekanismer varierade mellan protektorat, indirekt samt direkt styre; oansett kontrollmekanism uppstod friktion varstans Europas imperialmakter underkuvade sig nya politiska enheter

(ibid.). Postkolonialismens roll har hävdvunnet varit att söka påvisa kolonialismens fortlevande trots avkolonialisering, något som rimmar illa med namnet *postkolonialism* vilket förutsätter ett brott i kolonial tradition. Den nämnda, och måhända försumbara, detaljen är dock inte det enda som kan tänkas limitera användningen av teorin.

Av det ovanstående kan utläsas att postkolonialismen behandlar kontakten mellan det inre och det yttre, mellan Europa och ”de andra”. Den sagda tolkningen förordar en eurocentrering vilken postkoloniala teoretiker i övrigt tenderar vilja undvika. Orsaken till en dylik eurocentrering kan måhända spåras i den allmänt förekommande definitionen av vad som åsyftas med kolonialism; nämligen ”...de europeiska nationalstaternas utomeuropeiska expansion...” (ne.se). Postkolonialismens eurocentrering medföljer således ett negligierande av all inomeuropeisk maktdominans – något som få teoretiker sökt ändra på. Europa är vidare ett historiskt vagt avgränsat territorium vilket försvårar en gränsdragning för vad som bör ses som intressant ur ett postkolonialt perspektiv. Den flytande definitionen av vad som konstituerar Europa kan exempelvis ses i Peter den Stores gränsdragning (Neumann, 2007:42). Vidare är frågan om *vem* Europa är lika flytande då stormaktsprivilegier inom Europa varit en politisk fråga av vikt under stora delar av historien (se Neumann et al, 2010, kap. 3).

Då väl en självidentifiering skett gällande vad som konstituerar Europa, delades världen även upp i ”femhundra miljoner ’män’” samt ”ettusenfemhundra miljoner infödingar” (Grovogui, Siba N., 2010:239), något postkolonialismen observerat men inte frångått. Jag ämnar dock i min uppsats fokusera på relationen mellan ”män” – relationen mellan grupper inneslutna i *det Europeiska*. Att det inte uppstått friktion även då imperialmakter erövrat politiska enheter *inom* Europa ter sig nämligen aningen naivt. Vad gäller Finland syftar min uppsats således till att analysera huruvida det, trots avsaknaden av yttre postkoloniala särdrag, återfinns postkolonial terminologi och/eller postkoloniala tankegångar kring finlandssvenskhet. En för analysen intressant aspekt är exempelvis om det finns tecken på en uppdelning mellan dominansbefogade ”män” och mindre värda ”infödingar” trots den inomeuropeiska kontexten. Närmare precisering gällande analysens utformning – samt de aspekter av analysen relevanta för postkolonialt hänseende – återfinns nedan i texten. Således bör punkten *Analysens utformning* (2.3) läsas samman med ovanstående punkt samt, icke att förglömma, den i teorihänseende relevanta punkten kring *Diskursanalys* (2.2).

2.2 Diskursanalys

Rubriken ovan ger en klar indikation på arten av analys jag ämnar göra, innebörden av begreppet är dock mångtydigt och i behov av specificering samt närmare diskussion. Att inom diskursanalys tala om metod är i sig ett problematiskt företagande. Inom diskursanalysen finns en tradition att problematisera förhållandet mellan metod, metodologi och teori; vidare är den rådande uppfattningen att val av teori har följder för metodiska överväganden

(Neumann, 2007:13). Postkolonial teori bör således inte ses som ovidkommande vad gäller metodologiska ställningstaganden i uppsatsen – samtidigt bör de ”metoder” jag ämnar använda även ses för sina teoretiska implikationer. Diskursanalys såväl som postkolonial teori kan bägge anses falla under en subjektivistisk epistemologi vilket i sig har följder för indelningen i metod och teori. Ses metod som ett sätt att beskriva verkligheten från en *extern* position är det en omöjlighet att beskriva diskursanalys som metod (Neumann, 2007:15). Omöjligheten består i att analytikern inte kan inta en extern position utanför den sociala verklighet han befinner sig i (ibid.). Hur som haver är det av relevans för uppsatsen att ha någon systematik utifrån vilken materialet tolkas; diskussionen huruvida det bör betecknas ”metod” lämnas därhän till följd av det limiterade utrymme som står till förfogande.

Definitionen av vad diskurs innebär varierar mellan analytiker och vad som bör innefattas kan variera i bredd och djup. Neumann hävdar exempelvis att alla analyser, från en eller annan synvinkel, kommer te sig allt för ytliga; oavsett deras ambition till specificering och avgränsning (2007:21). Inskräns diskursbegreppet utesluts eller förringas implicit andra användningsområden (ibid.). Diskursbegreppet bör således förbli mångtydigt och odefinierat till den grad att användningen möjliggör studiet av den komplexa (sociala) verklighet analytikern är indragen i. En tämligen inkluderande definition av diskursbegreppet innefattar all interaktion; talad såväl som skriven – formell såväl som informell (Neumann, 2007:22). Begreppet kunde dock utvidgas till att även innefatta bild, arkitektur samt musik (ibid.). Enligt Jacques Derrida kunde allt, sedan språkets födelse, ses som diskurs (Howarth, 2000:2). Något som vore intressant för studiet av flertalet diskurser men samtidigt oförenligt med flertalet analytikers tidsliga samt rumsliga resurser, där ock mina egna. Jag ämnar således inte undersöka annat än skriven text, dock i formell samt informell form. Av vikt är dock den mer generella definitionen där diskurs ses som interaktion mellan text och kontext (Neumann, 2007:22). Kontexten är nämligen det som ger texten dess analytiska värde för diskursanalytiker.

Likt diskursbegreppets varierande definitioner har även diskursanalysen ett flertal varianter beroende på teoretiker eller analytiker. För simpelhetens skull skall jag endast nämna de två varianter eller skolor jag anser ha störst värde för min uppsatsanalys. Värdet ligger främst i den teoretiska användningen av respektive analysform, ett tydligt exempel på svårigheten med att särskilja metod och teori. Eftersom identitet innehar en central roll i min studie ämnar jag använda mig av de teoretiker som uttalat sig kring identitet eller aspekter användbara för att tolka identitetsskapandet. Ett exempel kunde vara Derrida; genom idéer kring språket bidrar han till utvecklandet av snarlika lösningar för att söka svara på identitetens ursprung. Det är i diskussionen kring ”insida/utsida”-förhållanden jag anser mig kunna dra paralleller till identitet. ”Insidan” kunde sägas bestå av det *privilegerade* medan ”utsidan” består av det *exkluderade* (Howarth, 2000:37). Derrida kritiserar tanken på att utsidan endast hotar insidans renhet och hävdar istället att utsidan *krävs* för att definiera insidan, således bör utsidans relevans ses som likställd insidans (ibid.). Implikationen för min analys kunde vara att ”finskhet” är nödvändigt för att förstå ”finlandssvenskhet”; den finskes syn på

finlandssvensken bör inte ringaktas som en förorenande nubb utan likställas med finlandssvenskens självbild. De ovannämnda antagandena är av teoretisk såväl som analysmetodisk relevans och att söka separera de två medför större skada än vinning för den enskilde analytikern.

En andra skola eller familj inom diskursanalysen är den innefattande Ernesto Laclau och Chantal Mouffe vilkas idéer även de är användbara för min studie av finlandssvenskheten. Enligt Laclau & Mouffe är diskursanalys inte enbart studiet av det lingvistiska utan även av relaterade objekt eller praktiker vilka formar identiteten hos sociala aktörer (Howarth, 2000:101). Identitet kan således inte studeras genom en strikt lingvistisk studie utan måste ta de omkringliggande faktorer vilka avgör och preciserar identiteten i beaktning. Ett ställningstagande som kunde tolkas problematiskt för mitt val att enbart använda skriven text i analysen, men som främst aktualiserar kontextens betydelse och identitetens relationella karaktär. Ett annat sätt att understryka detsamma är att poängtera vikten av diskursen för förståelsen av en viss identitet; ett fenomenets betingelse konstitueras av diskursen (Howarth, 2000:102). Följaktligen kan ett och samma fenomen få olika innebörd beroende på inom vilken diskurs det tolkas; finlandssvenskhet förstås inom den "etniska diskursen" som svenskhet medan det inom "nationalstatsdiskursen" traditionellt ingår i finskhet. Enligt Laclau & Mouffe drivs hegemoniska projekt vilka har som mål att binda samman olika, konkurrerande (likt ovan) diskurser till en dominerande meningsstruktur (ibid.). Viktigt att poängtera gällande Laclau & Mouffe är att social identitet, trots sin flytande karaktär och försöken att dominera olika diskurser, ändå är möjlig. Genom politisering av diskursen går identiteten att förstås; den politiska diskursen konstanthåller identiteten genom att bland annat konstruera "antagonismer" och utövning av makt (Howarth, 2000:104 f.).

Sociala antagonismer uppstår enligt Laclau & Mouffe då sociala agenter blockeras från sin identitet och därefter projicerar misslyckandet på en konstruerad fiende (Howarth, 2000:105). En dylik politisering och yttrandet av motsättningar går väl ihop med intentionen att bedriva en läsning med postkoloniala teorier samt med de tidigare nämnda tankegångarna hos Derrida gällande spänningsförhållandet insida/utsida. I studiet av finlandssvenskheten kan spår sökas av dylik antagonism; har fiender konstrueras och, om så skett, hur har det yttrat sig. Vilken "sida" sökandet skall fokusera på har underordnad betydelse då "identitetsmisslyckandet" är en gemensam upplevelse för den motarbetade såväl som den motarbetande parten (ibid.). Huruvida "finlandssvensken" blockeras från sin identitet eller "finnen" är inte huvudsyfte, snarare om någon blockeras och hur det kan skönjas.

Valet av teoretiker styrs även av den avgränsning av diskursen som väljs; eller vice versa, beroende på hur analytikern arbetat. I fallet med finlandssvenskheten är det av vikt att se vilka implikationer analysen av en identitetsdiskurs får. Eftersom identitet, som tidigare nämnts, är relationell (Neumann, 2007:53) och således beroende av någon "motpol" måste avgränsningen omfatta mer än enbart finlandssvenskhet. Således inkluderas "finskhet" i analysen eftersom den är att anse som mest relevant för skapandet av "finlandssvenskhet". I mitt fall har således teoretiker eller diskursanalytiker

vaskats fram i ett samspel mellan avgränsning, frågeställning och analysmetodens lämplighet. Vad gäller avgränsning i tid blir frågan dock mer problematisk. Analysen av en identitetsdiskurs närmast förutsätter en historisk aspekt, särskilt som postkolonialteoretiskt ljus kastas över studien. Eftersom uppsatsens inskränkta utrymme inte tillåter en fullskalig genealogi – eller ”det rådandes historia” som Foucault kanske skulle benämnt det (Jackson, 2010:43) – där varje möjlig vändning i historien skall undersökas (Neumann, 2007:137), måste den historiska avgränsningsaspekten beaktas noga. I uppsatsen ämnar jag främst analysera material från det senaste året men för att förstå diskursen följer historiska reflektioner i mindre omfattning, relaterat till genealogins vida ambition. Som historiskt komplement till analysen bör bakgrunden 1.3 läsas för ökad förståelse kring utvecklandet av finlandssvenskhet.

Analysen jag ämnar göra kan sammanfattningsvis sägas bestå av idéer från olika diskursanalytiker vars arbete kan bidra med olika verktyg samt teorier. Derrida är viktig med sina tankegångar kring insida/utsida vilket ger en möjlighet att inkludera angränsande, överlappande diskurser i tolkningen av den i analysen centrala. Laclau & Mouffe bidrar med tankegångar kring identitetsblockage samt politiska aspekter, viktiga i analysen för att göra postkolonial teorianvändning förståelig. Vidare för Laclau & Mouffe med sig tankar kring ett fiendskap vilket väl åtföljer Derridas tankar och som ger uppsatsen en möjlighet till användning på motsvarande motpoler i andra kontexter. Slutligen bör nämnas att genealogi i foucauldiansk mening inte kommer att drivas men väl användas som metodisk vägvisare för analysen av den historiska aspekten av diskursen. Avslutningsvis bör understrykas vikten av att inte se diskursanalysen som en metod i ”klassisk” mening, utan som en teori- och metodöverbyggande analysmodell.

2.3 Analysens utformning

För ökad förståelse samt klarare struktur ämnar jag härunder presentera hur teorierna samt analysmetoderna ovan kommer i användning i uppsatsen. Eftersom diskursanalys till mångt och mycket är beroende av analysobjektet anser jag det problematiskt att överföra en teori/metod till analysen utan särskild modifikation. Den analys jag ämnar göra kring finlandssvenskhet kräver aktiva val vad gäller applikationen av teorierna ovan. Således anser jag det inte problematiskt att knyta samman två eller tre teoretiker såtillvida det gynnar analysen. Punkterna nedan kan ses som markörer till vilka jag söker knyta det jag finner genom analysen. Likt Laclau & Mouffe använder sig av nodalpunkter för att ange den destillerade mening vilken underbygger och organiserar sociala system (Howarth, 2000:110), är de punkter jag nedan presenterar den destillerade meningsform kring vilken jag knyter de för uppsatsen intressanta iakttagelserna. Således kunde en kommentar gällande färre arbetstillfällen för finnar till förmån för finlandssvenskar ses som underordnad markören ”Identitetsblockage”.

2.3.1 Analysmarkörer

Punkterna nedan är, förutom sin roll för operationaliseringen, även av vikt för läsandet av analysen då denna presenteras med hjälp av punkterna som underrubriker. Det är således ämnat som hjälpmedel att under läsandets gång möjliggöra en strukturering av materialet i specifika ”idealtyper”.

- Identitetsblockage

Punkten syftar till att knyta samman de iakttagelser vilka kan anses vara av vikt för Laclau & Mouffe’s teorier kring en blockerad identitet och sociala antagonismer. Härunder presenteras således sådant som kan tolkas i termer av ett skapat fiendskap samt ett anklagande av denne fiende för eventuella verkliga eller uppfattade misslyckanden.

- Insida/Utsida

Vilket förmodligen framgår syftar punkten till de av Derrida uttryckta idéerna kring utsidans relevans i forandet av insidan. Häri återfinns således klara polariseringar i ”vi” och ”dem” – inkluderade och exkluderade. I sökandet efter finlandssvenskhet blir således en identifiering av en motpol i form av icke-finlandssvenskhet av relevans. Attribut tillskrivna finlandssvenskar kunde då ses som tecken på en tänkt uppdelning. Tillskrivs finlandssvensken exempelvis attributet ”rik” sker det i relation till icke-finlandssvenskens relativa ”fattigdom”; utsidan är nämligen alltid central för konstituerandet av insidan (Campbell, 2010:225).

- Återkoppling

Denna punkt syftar till att återkoppla till den historiska bakgrund vilken presenteras ovan. Genom att särskåda den mediala diskursen och medföljande kommentarer möjliggörs en tolkning utifrån historiska termer. Vilka likheter och olikheter återfinns, samt hur lyfts dessa fram i diskussionen? De historiska hänvisningar som görs kan även de under denna punkt utsättas för närmare prövning.

- Postkolonialism

Punkten syftar till att sammanlänka de ovanstående punkterna med postkoloniala attribut. Exempelvis uppdelningar mellan ett privilegierat och ett mer eller mindre negligierat folk, infödingar och män; uppdelningar som i mångt och mycket kan liknas med den för diskursanalysen intressanta indelningen i insida/utsida. Häri ryms även historiska reflektioner i mer avskalad postkolonial form.

3 Material

Vilket går att utläsa ovan är grunden för analysen diverse tidningsartiklar samt medföljande kommentarer. Artiklarna återfinns främst i stora finlandssvenska tidningar såsom *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet* samt finska motsvarigheter såsom *Helsingin Sanomat* och *Turun Sanomat*. Därutöver kommer även relevanta artiklar publicerade annorstädes användas – exempel på dylika är för debatten tonsättande artiklar samt artiklar funna i rikssvensk media. Av störst relevans för studien är dock innehållet snarare än källan. Således begränsas inte analysen fullt ut av ramarna givna härunder – det understående kan dock ses som huvuddragen för diskursavgränsning samt materialurval.

3.1 Urval och avgränsning

Materialurvalet sker i samklang med diskursavgränsningen; därav presenteras dessa delar tillsammans. För att analysen i största mån möjlig skall representera den diskurs jag ämnar undersöka bör de urval jag gör motiveras utifrån diskursens premisser. Problematiskt för analysen är förvisso att det omöjligt går att isolera en finlandssvenskhetensdiskurs i totalt vakuum, utan kopplingar till andra diskurser. Ingen diskurs är, som Neumann skriver, autonom i förhållande till alla andra (Neumann, 2007:52). Vilket tidigare nämnts kommer därför finlandssvenskheten ses i relation till exempelvis finskhet.

För materialurvalet är en diskussion kring avgränsning av stor vikt. Artiklarna bör röra frågor kring finlandssvenskhet samt frågor av intresse för förståelsen av densamma. Således bör en gallring ske gällande vad som skall inne- respektive uteslutas. Skolsvenska för finländare med finska som modersmål kan vid första anblick vara ointressant för en analys av finlandssvenskhet. Så är dock inte fallet, debatten kring finlandssvenskhetens ställning har i många fall kommit att kretsa kring finnars skolgång. Något som för den oinvidde kan uppfattas som relevant kan likaså vara av underordnat intresse. Åland med sin närapå helsvenska befolkning kan från ett utanförperspektiv ses som typexempel på finlandssvenskar – svensktalande personer bosatta inom Finlands gränser. Vad som då förbises är ålänningarnas unika identitet – den som ålänning; en geografiskt avskuren folkgrupp bosatta i ett autonomt styrt område utan den tvåspråkighetsproblematik som genomsyrar debatten på fastlandet. Samtidigt som det ovanstående är en diskursavgränsning är det relevant för materialurvalet – artiklar explicit rörande Åland kommer inte att analyseras samtidigt som artiklar om den fortsatta ställningen för svenskundervisning är centralt.

Urvalet sker inte enbart på basis av vad som är relevant för finlandssvenskheten i sig; en avgränsning och urval i tid är även det av intresse. En studie omfattande en stor mängd artiklar från en längre period kunde givetvis vara av intresse men försvåras av det utrymme jag i uppsatsen förfogar över. I uppsatsen ämnar jag således analysera artiklar publicerade under det senaste åren, närmare bestämt artiklar publicerade under 2009 – 2011. I studiet av en identitet kan det anses vara en aningen kort period, det är dock en period med stor betydelse för finlandssvenskheten. Som tidigare nämnts har valet bidragit till att utvidga debatten vilket ger en möjlighet att analysera en aktuell identitet med relativt brett urvalsmaterial. Genom identiteters flyktighet och föränderliga karaktär vore det vidare måhända förödande att använda sig av ett längre tidsspänn. Analysen kommer givetvis inte att omfatta alla artiklar skrivna under perioden, ett urval kommer att ske på basis av varje artikels relevans. Genom sökord som ”finlandssvensk” och ”skolsvenska” kan intressanta artiklar hittas vilka sedan utsätts för närmare prövning. Alla artiklar är av intresse för analysen men ledartiklar samt renodlade debattartiklar har större värde då dessa uttrycker åsikter till större grad än exempelvis notiser från nyhetsbyråer. Således kommer sökningen fokuseras på artiklar under ledarsektionen, dock utan att helt bortse från övriga artiklar då dessa kan ge upphov till intressanta kommentarer.

I och med att historia har stor betydelse för västerländska identitetsdiskurser (Neumann, 2007:53) går det inte att enbart fokusera på det senaste året. Därigenom blir den historiska bakgrunden intressant som referensram till de historiska påståenden artiklarna samt dess kommentarer lyfter fram. Den tidliga avgränsningen kan således ses som dels inriktad på finlandssvenskheten idag, en aktuell analys av identiteten, dels som en historieinriktad återblick.

4 Analys

En rad klargöranden är av vikt innan analysen kan ta sin början. Det analyserade materialet är som bekant hämtat ur tidningsartiklar publicerade i tidsperioden 2009 fram till dagens datum, maj 2011. Detta innebär dock inte att analysen av tidsperioden är att betrakta som komplett – artiklar har förbisetts samt valts bort. De brottstycken som härunder presenteras är de jag anser ha störst vikt för uppsatsens syfte och mål samt de vilka exemplifierar diskursen på ett tydligt sätt. Viktigt att poängtera är att syftet med uppsatsen är att identifiera det finlandssvenska – därigenom lämnas kommentarer samt artiklar rörande andra aspekter därefter. I och med att alla tidningar omöjligen kan analyseras kan delar av diskursen förbli dold, något som bör ses i relation till att det som åskådliggörs förhoppningsvis bidrar till nya insikter. Materialet presenteras genom underrubriker namngivna efter de identitetsmarkörer jag presenterat ovan. Till följd av att det är samma identitet jag analyserar genom samma material kan vissa fynd underordnas olika rubriker; således är det nödvändigt att genom läsandets gång inte enbart fokusera på en markör. En kommentar med relevans för identitetsblockage kan exempelvis även beröra insida/utsida eller postkolonialism.

4.1 Identitetsblockage

Det centrala elementet inom Laclau och Mouffes teori gällande sociala antagonismer är vad jag i uppsatsen kallar identitetsblockage. Likt ovan nämnt uppstår sociala antagonismer då representanter för det sociala inte förmår uppfylla sin identitet – och således inte heller sina intressen (Howarth, 2000:105). Misslyckandet leder till konstruktionen av en fiende ansvarig för tillkortakommandet (ibid.). Det jag i analysen sökt identifiera är exempel på hur ett dylik identitetsblockage, samt påföljande intressemisslyckande, tagit sig i uttryck i artiklar samt medföljande kommentarer.

Finlandssvenskhet är, likt de flesta identitetsdiskurser, svåravgränsat och mångfasetterat; således berör denna analysmarkör en rad olika ”sidodiskurser” viktiga för en helhetsförståelse. Ett av de centrala temata inom den undersökta debatten är skolsvenskan, ett tema som i ett större perspektiv kunde underordnas förvaltning av det andra inhemska språket. Åsikterna kring skolsvenskan samt övriga kostnader för upprätthållandet av svenskan är många, åsikter av intresse för uppsatsen dock aningen färre. Huruvida oviljan att bevara det andra inhemska språket är att se som en följd av senaste lågkonjunktur är svårbesvarat; det är däremot en åsikt som tycks kunna skönjas i debatten. ”Det är en stor enfald att mitt i denna tid av knapphet bibehålla Finlands dyra tvåspråkighet” [egen

översättning] (Suomen Kuvalehti 100827). Kommentaren tillskrivs pseudonymen ”Suomalainen” uppå artikeln ”Har svensktalande i Finland för mycket makt?” och lyfter fram åsikten om tvåspråkighetens ekonomiska ohållbarhet. ”Suomalainen” fortsätter i samma inlägg med följande:

Gällande allt annat har det kompromissats, minskats, avtagits men inte gällande tvåspråkigheten. Den är inte ens levande under 2000-talet, utan på konstgjord väg och med pengar bibehållen. Vad kunde inte åldringar och sjukvård få ifall miljarderna årligen styrdes till dem som verkligen är i behov av pengarna. [egen övers.] (Suomen Kuvalehti 100827)

De intressen ”Suomalainen” häri försvarar, sjukvård samt åldringsvård, är att se som förbisedda. Orsaken till misslyckandet med att uppnå optimal sjukvård står att finna i att pengaresurserna dirigeras till bevarandet av svenskan. Svenskan, och i förlängningen svensktalande, tillskrivs den fiendeposition vilken berövar möjligheten att tillfredsställa intressen viktiga för kommentarförfattaren.

Skolsvenskan skapar även reaktioner från den finlandssvenska sidan. I en artikel i Vasabladet publicerad den 3 maj 2011 lyder rubriken ”Frivillig skolsvenska skulle bli dödsstöten för Svenskfinland”. Fokus i artikeln är hur finlandssvenska intressen äventyras ifall frivillig svenskundervisning införs och grundar sig på Åsa Palviainens utredning gällande utbildningsrelaterade konsekvenser av en frivillig svenska.

Görs skolsvenskan frivillig i de finska skolorna försämras kunskaperna så kraftigt att staten inte längre kan tillgodose de svenskspråkigas grundlagsenliga rättigheter på lika grunder. (Vasabladet 110503)

Intressant med artikeln är att den lyfter fram hur fienden inte nödvändigtvis måste tillhöra en annan grupp utan i vissa fall återfinns bland de ”egna leden”. ”Genom att propagera för frivillighet har [...] Nils Torvalds och Olav S Melin indirekt agerat i strid mot finlandssvenska intressen” (ibid.). De omnämnda männen är framstående aktörer inom det finlandssvenska politiska livet – således inte ett typiskt exempel på utomstående hot. Vad som gör exemplet intressant är dock att de genom sina åsikter tycks sälla sig till motståndarsidan; de som genom politiska reformer hotar ödelägga framtiden för Svenskfinland. Genom att avveckla obligatorisk svenskundervisning hotas enligt artikelförfattaren nämligen hela finlandssvenskhetens existens vilket leder till ett nödvändigt konstruerande av en fiende. Genom att ”agera i strid mot finlandssvenska intressen” utesluts Melin samt Torvalds ur gemenskapen ”finlandssvensk” och blir därmed delar av den fiende som hotar identiteten.

Ett vanligt antagande kring finlandssvenskar är att de, relativt finnarna, skulle vara rikare, anse sig finare och därigenom utgöra en sorts överklass förenat genom språket svenska. ”Siv” skriver exempelvis ”[f]ör finlandssvenskarnas del kan man lägga till fondpengar och ärvd förmögenhet” (Hufvudstadsbladet 110122) i kommentatorsfältet till en artikel vid namn ”Finlandssvenskarna tappar tron på

svenskans framtid”. Av inlägget framgår vidare att ”Siv” förmodligen är finlandssvensk men att hon ”... bytt PC:n mot Mac, och kan [...] göra samma med språket” (ibid.). Den projicerade kopplingen till pengar eller makt tycks uppröra många finlandssvenskar, det är en bild som de tar avstånd ifrån och som hindrar dem från att vara ”den finlandssvensk” de själva förknippar sig med. Som svar på kommentaren; ”Jag förstår att det är svårt att komma ner från piedestalen.” [egen övers.] (Hufvudstadsbladet 110323) svarar pseudonymen ”60+”:

Vilken piedestal? Jag började som småbruka son [sic.] med att gräva i potatislandet, gå efter hästen [...] Inte såg jag någon piedestal i potatislandet, skogen eller annanstans. (ibid.)

Genom att hindra personer såsom ”60+” att vara lantbrukare, eller snarare något annat än ”förmögna” och ”mäktiga” fråntar man dem en del av sin identitet. I och med att diskussionen rörde finlandssvenskhet är det inte enbart lantbrukare utan identiteten *finlandssvensk* lantbrukare som blockeras. Senare i diskussionen blir det än tydligare vad skribenten vill distansera sig ifrån, nämligen södra Finland där ”de s.k. ’kultursvenskarna’ härskade i bättrefolksposition” (ibid.). Myten om den rika finlandssvensken är något som tycks irritera finnar såväl som finlandssvenskar. Identitetsblockaget kan antingen sökas i finlandssvensken uppå sin ”piedestal” eller hos den som inskränker det finlandssvenska till att enbart innefatta ”kultursvenska bättrefolk”, beroende på utgångsidentitet.

Den finlandssvenska identiteten är vidare starkt förknippad med finländskheten; känslan av att utgöra en del av ”det finska” snarare än en utomstående minoritet. Likt Susan Heikkinen, artikelförfattare till den ovan nämnda artikeln ”Har svensktalande i Finland för mycket makt?”, skriver; ”... finlandssvenskarna själva ser sig inte som en minoritet utan som en del av finskheten” [egen övers.] (Suomen Kuvalehti 100827). Ett uttalande såsom: ”Vi kan inte mera tala bara om svenskan och dess betydelse när vi talar om minoriteter. Vi måste tala om mångkulturellt Finland.” (Hufvudstadsbladet 110323) kan skapa en rädsla hos finlandssvenskar, en rädsla att förlora sin ställning som likvärdig *finsk* invånare. ”Markus” svarar med en motfråga, ”...tycker du finlandssvenskarna skall ställa in sig i leden tillsammans med ryssar, kurder, libyer och övriga nyfinnar?” (ibid.). Den finska tvåspråkigheten förutsätter en prioriterad position för två av de inhemska språken, hotet om att likställas övriga minoriteter hotar även finlandssvenskhetens särställning och därmed en viktig identitetsmarkör för många. Ifall finlandssvenskarna förlorade sin särställning skulle identiteten förändras, finlandssvenskar skulle omdefinieras som ytterligare en minoritetsnation inom Finland; svenskar. Genom att beröva finlandssvenskarna prefixet ”*finlands-*” och enbart efterlämna ”svensk” blockeras identiteten och försvarsställning intas. Att bli förknippad med ryssar, libyer och kurder är knappast en fråga om främlingsfientlighet, snarare en rädsla att bli definierad nyfinsk – att tappa sin historiska legitimitet.

4.2 Insida/Utsida

I Derridianska termer är en identitet som finlandssvenskheten inte fulländad, oföränderlig eller perfekt; den konstitueras konstant av andra identiteter och kunde framstå fullkomligt annorlunda. Den mening vi ger finlandssvenskheten bestäms av "avvikelseernas spel" varigenom finlandssvenskheten formas av de identiteter den aktivt tar spjörn mot och avviker från (Howarth, 2000:41). De identiteter vilka bidrar i konstituerandet av finlandssvenskheten är i denna uppsats benämnd identitetens *utsida*. Analysen syftar, aningen ambitiöst, till att delvis kartlägga detta "avvikelseernas spel" och därmed söka ökad förståelse för hur finlandssvenskheten ges mening. Vilka utsidor går att finna och vad bidrar dessa med, hur formar en viss utsida insidan finlandssvenskhet?

I forandet av finlandssvenskheten spelar en rad andra identiteter roll; att kartlägga allihop vore nästintill omöjligt. En av de viktigaste "mot-identiteterna", eller utsidorna, är förmodligen finskheten. Till följd av att det är den rumsligt närmaste blir kontakten till finskheten även den mest påtagliga i diskussioner kring finlandssvenskheten. Det finska måste fastställas i syfte att klargöra vad som utgör det finlandssvenska; varje attribut som tillskrivs finskheten är exkluderat från det finlandssvenska och vice versa ty de är samtidigt varandras utsidor.

Ett talande exempel är en reaktion av en finsk deltagare i en finlandssvensk diskussion; han finner det otäckt med

[...] såna skildringar om oss finnar som "ryssar", "landförrädare", "balter", "skogsugrer", "det supande, arbetslösa, ociviliserade folket" [...] osv. (Hufvudstadsbladet 110323).

Huruvida de ovannämnda skildringarna är uppdiktade eller verkliga exempel ur debatten är av underordnad betydelse; de är verkliga för skribenten och således viktiga för förståelsen av det finska. Huruvida det är en projicering eller en självbild spelar mindre roll för hur finlandssvenskheten uppfattas. Det exkluderande elementet är tydligt i alla de exempel han nämner och ger en fingervisning för avgränsningen av det finlandssvenska, det inkluderande sett ur denna uppsats syfte. Ett exempel på dylika skildringar kunde ses i en kommentar till en artikel i Magma; "... Finland framstår som ett ociviliserat skogssamhälle utan framtid" (Magma 110323). Det är i relation till de ovannämnda attributen som den finlandssvenska identiteten kan sökas.

Finlandssvenskheten distanseras från det ryska, det baltiska etc., men kan finlandssvenskarna fortfarande inta rollen som finländare? I ett inlägg riktat till Stefan Wallin, ordförande för Svenska folkpartiet, skriver signaturen "Reinox" följande;

Eran tid är förbi. Det finska folket kuvar sig inte längre under de svensktalande. Jag uppmanar er inte ens att lämna in era krav, de kommer helt enkelt inte att förverkligas. Det är på tiden att ni inser att världen förändras. Att läsa svenska har inte (och har inte haft) en sådan

nytta som då Sverige regerade över Finland. Vi är en fri stat, låtom oss skåda mot framtiden, inte det förflutna. [egen övers.] (Helsingin Sanomat 110405).

Det finska folket, avskilt från de svensktalande men utgörande den fria staten. Finlandssvenskarna kopplas till det forna styrande Sverige snarare än till det finska eller i förlängningen finländska i och med kopplingen till staten. Språket verkar ha fått ökad betydelse för identitetsskapandet, något som blir än tydligare i och med fortsättningen av inlägget. ”Svenskar äro vi inte, ryssar vill vi inte bli, så låtom oss vara finska.” [egen övers.] (ibid.). En gammal paroll från nationalismens tidiga dagar. Viktigt att påpeka är att språket inte var det viktiga då parollen uppstod, fokus var då snarare ett eget territorium. I ovanstående exempel verkar dock språket vara det viktiga för förståelsen av det finska och svensktalande enbart en historisk restprodukt (exemplet bör även ses för sina postkoloniala, historiska samt övriga implikationer).

En för uppsatsen intressant artikel av Kenneth Myntti publicerades i Vasabladet den 28 september 2009 under rubriken ”Finnarna tros vara arktiska ’finnuiter’”. Artikeln grundar sig på en bok av den brittiska antropologen Edward Dutton och hans studie av finsk kultur. Finsk kultur tycks i detta fall åsyfta *finnarnas* kultur, finlandssvenskar borträknat; en uppdelning som tjänar syftet med analysen. För debatten bekanta attribut tillskrivs finnarna; exempelvis finnarnas ”...fallenhet för alkoholism och självmord” (Vasabladet 090928). En bild som å sin sida speglar finlandssvenskens relativa nykterhet och livsglädje. Det utbredda våldet bland män samt våld inom familjen (ibid.) sägs även det vara utmärkande drag för den finska kulturen. Uppfattningen att finlandssvenskar inte tillhör den studerade gruppen blir tydligt då pseudonymen ”Svennuit” konstaterar att ”...till all lycka är vi svenskspråkiga annorlunda.” (ibid.). I bilden av finnen som försupen, olycklig och våldsam finner finlandssvensken sin identitet som glad och civiliserad. Finnarna brukar vidare ses som tystlåtna, nästintill inneslutna; något som i artikeln förklaras med att ”... tystnad ses som ett tecken på jämlikhet. Den som talar ofta och länge sårar samfundet...” (ibid.). I finnarnas tysthet finner finlandssvenskarna sin självbild som öppna och sociala.

Bilden av finlandssvenskar som öppna eller sociala stämmer dock mindre bra sett ur finnarnas perspektiv. I en artikel gällande finlandssvenskars finskkunskaper i Helsingin Sanomat kommenterade ”Luciapoika” med en egen upplevelse i den påtagligt svenska Åboländska skärgården. Efter att ha blivit rådfrågad gällande vägbeskrivning var flickan i glasskiosken tvungen att byta från finska till engelska. Skribenten nämner hur det ”... kändes märkligt att tala engelska med någon som (förmodligen) bott hela sitt liv i Finland.” [egen övers.] (Helsingin Sanomat 101203). I kommentaren framstår finlandssvenskar snarare som de inneslutna; ovilliga att lära sig det andra inhemska språket till den grad att ett utländskt språk var lättare att ta till. Intressant att påpeka är att diskussionen likväl kunde förts på svenska men att det av orsak eller annan inte heller fungerade. ”Den slutna” tycks alltid vara den andre; utsidan vill inte nå in utom isolerar sig och tar avstånd. Oavsett vilket är det alltid insidan som står för det öppna medan utsidan sluter sig själv inne och motverkar dialog.

4.3 Återkoppling

Finlands historia som den skildras idag kräver en närmare granskning. Till följd av de senaste seklernas turbulenta historieutveckling har den finska historien fått formuleras och omformuleras en rad gånger. En brytpunkt är 1809 och separationen från Sverige, en senare 1917 och Finlands självständighet från Ryssland; vidare kan inbördeskriget, vinterkriget, fortsättningskriget, Sovjets kollaps och EU-inträde ses som viktiga milstolpar. Vid sidan om den allmängiltiga historien varvas tämligen små historieomskrivningar med långsökta feltolkningar vilka bidrar till missuppfattningar gällande finnar såväl som finlandssvenskar. I diskussionen kring finlandssvenskheten är historia ett återkommande inslag vilket gör en historisk granskning intressant.

Ett exempel på hur missvisande historiska referenser kan vara återfinns i omnämmandet av historiska personer i Finland. Johan Ludvig Runeberg, Finlands nationalskald, brukar omnämnas ”finlandssvensk författare” (ne.se) trots att han levde under en tid då *finlandssvenskar* ännu inte existerade. Han har, likt hans samtida Zacharias Topelius, i efterhand inkluderats i den finlandssvenska gemenskapen. Topelius och Runeberg var svensktalande personer bosatta i det ryska storfurstendömet Finland; den finlandssvenska identiteten skulle förmodligen ha tett sig främmande för män som först och främst hoppades på ett fritt Finland. Genom att applicera dagens identitetsmåttstockar på historiska personer förlängs och förvrängs, i detta fall, finlandssvenskheten som historisk identitet. Det land och folk Rundberg skriver om i Finlands nationalsång ”Vårt land” är inte finlandssvenskar och Svenskfinland; ”Det *finska* folkets hjärta slog” [egen kursivering] (dugamladufria.com) syftar tydligt till ett mer inkluderande synsätt. Ytterligare ett exempel på hur finlandssvenskheten som identitet cementeras genom förlängd historik är Dagens Nyheters omnämmande av August Nordenskiöld, 1754 – 1792, som ”finlandssvensk alkemist” (Dagens Nyheter 110202). Under Nordenskiölds dagar var Finland fortfarande en del av Sverige, något som dock inte framkommer i Dagens Nyheters beskrivning.

En problematisk aspekt med historia är att fastställa startpunkt för historieber beskrivningen. Det är exempelvis föga troligt att finska eller svensktalande personer varit bosatta i Finland alltsedan istället drog sig tillbaka efter senaste istid. Kopplingen mellan nation och territorium är ändå så stark att bägge nationaliteter vill bevisa *sin* historiska anknytning till landet som idag går under benämningen Finland. Ju längre bak i historien desto större legitimitet. Kalle Eklund skriver förslagsvis i en kommentar, ”[e]n myt som förfäktas är att vi svensktalande invandrat till Finland. Tyvärr talar alla fornfynd emot detta” (Magma 110323). Var, i tid, Eklund dragit gränsen är oklart, likaså är det oklart huruvida han föreställer sig Finland som obefolkat före de ”svensktalandes” intåg. Finnarna beskriver han vidare som ”... ett folk som själva invandrat till detta land...” (ibid.), något som inte gör argumentationen mer stringent. Vad som dock går att utläsa är vikten av att känna legitimitet, att genom historiska bevis befästa sin rätt till landet. Ett annat sätt att påvisa sin exklusiva rätt till landet är att beskriva andra bofasta som komna från avlägsna områden eller folkgrupper. Vid

sidan av den ovannämnda kopplingen mellan finnar och ”ryssar”, ”balter” och ”skogsugrer” (se 4.2) kan en kommentar i Hufvudstadsbladet nämnas. Pseudonymen ”Anders” skriver ”Enade vi stå [...] mot de mongoliska horderna” (101126) i ett försök att ena finlandssvenskar mot de ”populistiska vindarna” (ibid.) inom finsk politik. Kopplingen mellan finnar och de territoriellt avlägsna mongolerna fungerar i exemplet som ett stärkande belägg av finnarna som ett ”yttre hot” [egen kursivering] (ibid.).

Det centrala för mycket av det ovanstående är en felaktig historiebeteckning. Under våren 2011 har Dick Harrison, historiker vid Lunds universitet, varit viktig för utformandet av den mediala diskursen kring finlandssvenskhet. I två artiklar publicerade hos den finlandssvenska tankesmedjan Magma har Harrison reflekterat över finlandssvenskheten idag. Den första, ”Populistisk historieförfalskning”, är likt namnet antyder av relevans för denna del av uppsatsen. Efter att ha beskrivit historiens oförutsägbarhet och hur inget bör tas för givet fortsätter Harrison:

Åtskilliga av nutidens populistiska rörelser [...] vill [...] ta fasta endast på nutidens scenario och skriva tillbaka detta i historien. Man förfalskar det förflutna och väljer ut de specifika aspekter av det förgångna som kan brukas mest effektivt för dagspolitiska syften. (Magma 110124)

Förfalskningen kan ta sig olika uttryck och det Harrison främst vill visa på är att ”[s]pråkkartan är beroende av politiska maktstrukturer” (ibid.) och att 1809 års språkkarta således inte går att jämföra med dagens (ibid.). Historien följer inte en motorväg utan avfarter, den kan snarare liknas vid ett vägnät med otaliga möjligheter.

Det svenska språket i Finland är även det en viktig del av historien. Olli Porra skriver i Turun Sanomat om en artikel där sverigefinnarna beskrivs som en ”egendomlig grupp varav en del fortfarande efter årtionden inte talar sitt nuvarande hemlands språk” (Turun Sanomat 100109). Porra replikerar genom en fråga; ”[n]är kommer den svenskspråkiga grupp som bott århundraden i Finland lära sig och acceptera sitt nuvarande hemlands över 90 procentiga majoritets språk?” (ibid.). Min uppsats syftar inte till att kontrollera hållbarheten i argumentationen men något bör sägas eftersom frågan är viktig för finlandssvenskheten. Det är tydligt att en lång historik är viktigt för finlandssvenskar, men vilken betydelse har det? I linje med det som ovan påpekats om betydelsen av att se till kontexten – hur verkligheten tedde sig för dåtidens sociala aktörer – bör så även göras i fallet med språk. Finlandssvenskar och sverigefinnar är svårjämförbara på grund av de avvikande kontexterna inom vilka de valt att flytta. Oavsett om de svensktalande anlände till Finland 1160 eller 1760 så var det snarare fråga om en flytt *inom* Sverige än emigration. De finsktalande som flyttat till Sverige under 1960-talet har däremot valt att emigrera till en annan stat under vitt skilda politiska omständigheter än de som rådde 200 eller 800 år tidigare. Dagens premisser bör kortfattat inte appliceras på gårdagens aktörer; däri ligger historiens vikt för den finlandssvenska identiteten.

4.4 Postkolonialism

Postkolonialism är en bred term på en samling teorier med aningen olika infallsvinklar på samma problematik. Fokus för studiet bestäms till mångt och mycket av vilken teoretiker som står vid rodret. För vissa teoretiker är exempelvis "orienten" det centrala (se Edward Said) medan andra fokuserar på postkolonialism i stort (se Stuart Hall). I min uppsats ämnar jag emellertid inte fokusera på de klassiska periferierna utan söka identifiera liknande problematik inom kärnan – Europa. I linje med uppsatsen syfte att synliggöra en dold del av en viss diskurs – finlandssvenskheten – ämnar jag göra något liknande på ett mer teoretiskt plan. Vad av kolonialismen uttryckt som; politisk kontroll, ockupation samt ett folks herravälde över ett annat och deras land i syfte att nå egen vinning (Owens et al, 2006:288) står att finna i dagens Finland? Jag tar i uppsatsen inte ställning till teorin som sådan. Huruvida ett land *bör* tillhöra en viss etnisk grupp eller vem som således har *rätt* till landet lämnas osagt då jag vill undvika det normativa elementet av teorin. Analysen syftar snarare till att tolka om postkoloniala tankegångar går att skönja i relationen Finland, finlandssvenskar och finnar.

Uppsatsen inleds med ett citat som jag nu önskar återvända till.

[...] vill de [finlandssvenskarna] inte lära sig finska är det helt OK – de kan ju alltid soka [sic.] arbete i Sverige. OBS! den svenska ockupationen av Finland är över för länge sedan. (Hufvudstadsbladet 110112)

Det är förmodligen få utanför Finlands gränser som skulle klassa tiden mellan 1157 och 1809 som en långvarig svensk *ockupation* av Finland. Det är dock så att kolonialism, enligt definitionen ovan, så gott som förutsätter ockupation; därav citatets vikt för analysen. En uppfattning hos många finländare tycks vara att tiden under svenskt styre var en tid av underkuvelse; en tid då utomstående fattade beslut genom politisk kontroll över de infödda. För att kolonialism skall ha relevans för postkolonialism är en fortlevnad av koloniala praktiker ett måste. En dylik fortlevnad går även det att utläsa av citatet ovan; kommentarförfattaren understryker att ockupationen är över men visar samtidigt på att konsekvenserna inte verkar vara det. Ockupationen, i strikt mening, är över men känslan av att vara undertryckt finns kvar, därav nödvändigheten att nämna frågan. Ett annat exempel på en liknande verklighetstolkning återfinns i en kommentar till en tidigare nämnd artikel i Suomen Kuvalehti, "Har svensktalande i Finland för mycket makt?".

Fokusera nu på att lösa den här 'välfärdsstatens' verkliga problem, såsom utbildning, hälsovård [...] m.m.. Sluta slicka svenskarnas röv nu med det samma. 1700-talet är förbi. [egen övers.] (Suomen Kuvalehti 100827)

De två citaten ovan är exempel på synen att Finland varit ockuperat av svenskar. Vidare visar bägge citat på att ockupationen, den politiska kontrollen eller ett folks herravälde fortfarande är bestående inom diskursen. Kommentarförfattarna söker genom sina kommentarer visa på att tiden för underkuvelse är förbi, nu måste fokus läggas på dagens Finland och historiens bojar lämnas därhän. Finlandssvenskheten blir intressant i sammanhanget då bägge skribenter åsyftar de svensktalande i Finland. Finlandssvenskarna likställs med rikssvenskarna och en linje dras således även mellan finnar och finlandssvenskar. De förra representerar de rätta finländarna emedan de senare står som inkräktare vilkas tid nu är förbi. Paralleller till infödingar och män går även det att dras; en syn på finlandssvenskar som män vilka det daltas med och finnar med egentlig födelserätt till landet.

Rubriken på artikeln ovan är av intresse i sig. Genom att ställa frågan om svensktalande i Finland har för mycket makt visar Suomen Kuvalehti på en befintlig syn på finlandssvenskar. För att klargöra än tydligare skriver artikelförfattaren att "[e]tt av de vanligaste påståendena rörande språkminoriteten är att svensktalande har för mycket makt i Finland" (Suomen Kuvalehti 100827). En direkt koppling verkar göras mellan språket svenska och makt; en oproportionell del av makten sägs tilldelas minoriteten svensktalande vilket kräver diskussion. Kopplingen mellan svenska och makt eller pengar är tydlig även på andra håll. I Dagens Nyheter publicerades den 18 maj 2010 en chatt mellan läsare och DN:s korrespondent i Finland. På en fråga gällande finländares språkval samt kulturella orientering sett ur ett socialt perspektiv svarar korrespondent Stefan Lundberg; "[s]jälvklart är inställningen till svenskan en socialgruppsfråga. Ju lägre ner desto mindre intresse." (Dagens Nyheter 100518). För Lundberg verkar det te sig som en självklarhet att svenska tillhör de högre klasserna inom samhället och att mindre bemedlade även har mindre intresse för språket.

Kopplingen mellan finlandssvenskar och makt är troligen nära förknippad med en annan vitt spridd föreställning om svensktalande; kopplingen mellan svenska och pengar. Synen kan tydas i en rad kommentarer, exempelvis i signaturen Jan Sundbergs försök att ta till humor:

BLI FINLANDSSVENSK PÅ NÄTET! skriver blaskan. [...] Hur är det med fisknät? Får man fortsätta fiska på svenska? Alla fiskar är ju större på svenska. *Dom har råd till bättre mat.* [egen kursivering] (Hufvudstadsbladet 101126)

Till samma artikel, "Bli finlandssvensk på nätet!", kommenterar även pseudonymen "Majbjörn" med ett försök till komik, "Neeeej Detta leder ju till att vi måst dela våra fondpengar med flera människor." (ibid.). Det svensktalande bättrefolket uppå sin piedestal verkar vara en vanlig bild av finlandssvenskheten och känslan av att svensktalande fortfarande har för mycket makt tycks vara stark. Åsikten att Finland varit ockuperat och att det finska folket nu måste kräva landet åter och sluta låta sig hunsas av svensktalande verkar även den vara närvarande.

5 Konklusion

Analysen har syftat till att söka ökad förståelse för identiteten finlandssvensk. Genom en granskning av tidningsartiklar samt påföljande kommentarer har jag sökt svara på en del av frågorna med hjälp av diskursanalytiska grepp samt postkolonial teori.

Beroende på vilken teori samt analysmetod som används har olika aspekter av finlandssvenskheten gått att skönja. Synen på finlandssvenskar som hinder för finländsk utveckling är synlig och av vikt för finlandssvenskars självbild. Genom att exkluderas från "det finländska" hotas finlandssvenskarna sällas in bland övriga nyfinnar och därmed förlora sin privilegierade ställning som likvärdiga finländare. Vidare känns de attribut som ofta tillskrivs finlandssvenskar, såsom "rik" eller "mäktig", främmande för många; vilket hindrar personer från att inta andra identitetsmarkörer.

I relation till de attribut som tillskrivs finnarna återfinns ytterligare markörer vilka verkar vara närmare hjärtat än de ovan nämnda maktmarkörerna. Finlandssvenskar ser i finnens ociviliserade försupenhet och instängda attityd sin egen nyktra öppenhet för ett civiliserat samhälle. Något som dock bör påpekas är att det snarare är "insidan" som står för de "positiva värdena"; således kan poneras att värdena skulle vara de motsatta om "insida/utsida" relationerna kastades om.

Viktigt för finlandssvenskarna är att befästa sin legitimitet som finländare genom historisk bevisföring. En process vilken leder till viss historieomskrivning eller feltolkning. Det relativt nya begreppet "finlandssvensk" tas i bruk och appliceras på personer som verkat i vitt skilda kontexter. Historieomskrivningen är dock inte ensidig, utan förekommer från finnar såväl som finlandssvenskar i ett försök att stärka den egna positionen.

Genom hela analysen, inte enbart 4.4, går en viss postkolonial attityd att skönja. Finlandssvenskar porträtteras som rika och mäktiga, från utsidan såväl som insidan. Vidare tillskrivs den svensktalande minoriteten en roll som förtryckare av finska intressen; ett hinder för Finlands sanna invånare. Att vara finlandssvensk i dagens Finland tycks innebära en kraftig distansering från övriga i landet.

Oavsett om finlandssvenskarna knyts samman genom icke-finska efternamn, öppenhet eller maktposition bildar finlandssvenskarna en separat grupp inom det finska samhället. Identitetens unika och skilda karaktär befästs genom finnar såväl som finlandssvenskar och visar, om inte annat, på identitetens omformbara och flytande natur. Finlandssvenskheten formas utifrån de samtida politiska, kulturella samt socioekonomiska premisserna i samklang med den historiska myten kring finlandssvenskheten själv.

6 Referenser

- Ambjörnsson, Ronny, 2011-02-02. ”Därför borde S lyssna på 1700-talets utopister”. <http://www.dn.se/kultur-noje/essa/darfor-borde-s-lyssna-pa-1700-talets-utopister>.
- Campbell, David, i Dunne, Tim – Kurki, Milja – Smith, Steve (red.), 2010. *International Relations Theories: Discipline and Diversity*. 2. uppl. Gosport: Oxford University Press.
- Chatt; Dagens Nyheter, 2010-05-18. ”Chatt med DN:s korrespondent i Finland”. <http://www.dn.se/nyheter/chattarkiv/chatt-med-dns-korrespondent-i-finland>.
- Enkät, ”Vad är det som irriterar med finlandssvenskar?”, Hufvudstadsbladet 2011-01-12. <http://www.hbl.fi/text/helsingfors/2011/1/12/w57441.php>. Inklusive kommentarer.
- Finska notisbyrån (FNB), ”Finlandssvenskar tappar tron på svenskans framtid”, Hufvudstadsbladet 2011-01-22. <http://www.hbl.fi/text/inrikes/2010/1/22/w42247.php>. Inklusive kommentarer.
- Grovogui, Siba N., i Dunne, Tim – Kurki, Milja – Smith, Steve (red.), 2010. *International Relations Theories: Discipline and Diversity*. 2. uppl. Gosport: Oxford University Press.
- Haapamäki, Saara. <http://www.nordenibio.org/resources/files/pdf/07-Finlandssvenskarna.pdf>. 2011-05-04.
- Harrison, Dick, 2011-01-29. ”Populistisk historieförfalskning”. <http://www.magma.fi/dick-harrison/populistisk-historieforfalskning>. Inklusive kommentarer.
- Harrison, Dick, 2011-03-23. ”Två märkliga månader”. <http://magma.fi/dick-harrison/tva-maerkliga-manader>. Inklusive kommentarer.
- Hollis, Martin, 2010. *The philosophy of social science: an introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Howarth, David, 2000. *Discourse*. Bury St Edmunds: St Edmundsbury Press
- Jackson, Patrick Thaddeus, 2010. *The Conduct of Inquiry in International Relations: Philosophy of science and its implications for the study of world politics*. Abingdon: Routledge.
- Junkkari, Marko, 2011-04-05. ”Rkp haluaa kansalliskieliohjelmasta maininnan hallitusohjelmaan”. <http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Rkp+haluaa+kansalliskieliohjelmasta+maininnan+hallitusohjelmaan/1135265152124>. Inklusive kommentarer.
- Ledare, Vasabladet, 2011-05-03. ”Frivillig skolsvenska skulle bli dödsstöten för Svenskfinland”. <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=152856&highlight=finlandssvensk>. Inklusive kommentarer.

- Liiten, Marjukka, 2010-12-03. ”Ruotsinkielisten koululaisten suomen taidoissa isot alueelliset erot”. <http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Ruotsinkielisten+koululaisten+suomen+taidoissa+isot+alueelliset+erot/1135262110329>. Inklusive kommentarer.
- Myntti, Kenneth, 2009-09-28. ”Finnar tros vara arktiska ’finnuiter’”. <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=85993&highlight=finlandssvensk>. Inklusive kommentarer.
- Nationalencyklopedin. ”Johan Ludvig Runeberg”. <http://www.ne.se/johan-ludvig-runeberg>. 2011-05-13.
- Nationalencyklopedin. ”Kolonialism”. <http://www.ne.se/kolonialism>. 2011-05-05.
- Neumann, Iver B., 2007. *Mening materialitet makt: En introduktion till diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Neumann, Iver B. – Sending, Ole Jacob, 2010. *Governing the Global Polity: Practice, Mentality, Rationality*. United States: The University of Michigan Press.
- Owens, Patricia – Smith, Steve i Baylis, John – Smith, Steve (red.), 2006. *The Globalization of World Politics: An introduction to international relations*. 3. uppl. Storbritannien: Oxford University Press
- Porra, Olli, 2010-01-09. ”Historia on vaikea asia – ja nykyisyys”. <http://www.ts.fi/online/mielipiteet/lukijoilta/101532.html>.
- Redaktionen, ”Harrison: Jag hade aldrig väntat mig detta”, Hufvudstadsbladet 2011-03-23. <http://www.hbl.fi/text/inrikes/2011/3/23/w60920.php>. Inklusive kommentarer.
- Redaktionen, ”Bli finlandssvensk på nätet!”, Hufvudstadsbladet 2010-11-26. <http://www.hbl.fi/text/inrikes/2010/11/26/w55020.php>. Inklusive kommentarer.
- Redaktionen, ”Onko ruotsinkielisillä Suomessa liikaa valtaa?”, Suomen Kuvalehti 2010-08-28. <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/onko-ruotsinkielisilla-suomessa-liikaa-valtaa>. Inklusive kommentarer.
- Runeberg, Johan Ludvig. ”Vårt Land”. <http://www.dugamladufria.com/songs/finland.html>. 2011-05-15.
- STT (Suomen tietotoimisto),
- Svensson, Torsten – Teorell, Jan, 2007. *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Ljubljana: Liber.
- Villstrand, Nils E., 2009. *Riksdelen: stormakt och rikssprängning 1560 – 1812*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.